

Hon vågar att komma nära med hjälp av kameran. Nu möter du henne en gång i månaden i NWT:s Helg. Filmaren Sara Broos hittar inspiration i Berlin men hjärtat och livet finns i Fryksdalen.

Om det icke mätbara

Förra vintern rasade jag bokstavligen ihop, totalt slutkörd, med känslan av att ha kört på en motorväg i hög hastighet utan uppehåll alltför länge. Jag insåg att jag blivit någon jag inte ville vara, där det viktigaste var att prestera på högsta nivå, alltid ha saker på gång, alltid vara på väg, alltid prioritera arbete framför vänner eller familj. Någon som till slut aldrig var helt närvarande, med en inre rastlöshet och oro. Och som till slut inte längre kunde uppskatta de små sakerna, det enkla, det vackra, det som utgör det mest väsentliga i livet. Det som inte kan mätas i pengar eller prestation.

Det skulle kräva hårt arbete att hitta tillbaka, att lära sig att göra ingenting. Att börja om från grunden med det mest basala; vila, äta bra, få frisk luft, ta hand om sig själv och kunna bara vara utan att ha dåligt samvete. Läkaren och miljöaktivisten Gunhild Stordalen berättar i Skavlan i SVT om hur hon såg det som en prestation att bara sova tre timmar per natt. Så mycket hon kunde hinna med, alltid ligga steget före. Hur hon helt tänkt om och också inser att detta kanske också delvis bidrog till att hon blev svårt sjuk. Stresen, de höga kraven, att aldrig låta kroppen eller psyket vila.

Jag brukade bli imponerad av den typen av högpresterande människor. När någon frågade vad jag hade på gång var det ett misslyckande om jag inte kunde berätta om flera stora projekt och att tiden inte räcker till. Numer känns det befriande att kunna svara att jag arbetar långsamt på ett enda projekt och inte har en aning om var det kommer landa.

Numer är den tid jag kan lägga på att vara helt ledig, umgås med vänner eller syskonbarn betydligt mer värdefull än tid som handlar om arbete. Hur ska man till slut kunna åstadkomma något intressant om man inte själv är närvarande, om man konstant känner sig jagad och är halvt på väg någon annanstans? Om man gör en utflykt med sin familj för att umgås med dem men samtidigt rastlöst sitter med sin telefon försjunken i tankar på jobb.

En vän beklagar sig alltid över att hon är så stressad, har så mycket att göra, aldrig tid att ses och istället för att känna sympati och bekräfta henne frågar jag om hon måste jobba så mycket eller om det är hennes eget fria val. Hon kommer fram till att hon skulle kunna leva ett betydligt enklare liv, tjäna lite mindre, ha mer tid till annat. Att det inte är någon annan än hon själv som styr. Sen finns det de som sliter

"En känsla av totalt lugn och stillhet och en obeskrivlig skönhet; bilden av fullmån som försvinner i ljusskenet ner över berget", skriver krönikören.

FOTO: JON OLAV NESVOLD/TT

med flera jobb för att få allt att gå ihop och som inte har råd att någonsin vara lediga. De som inte kan styra eller själva bestämma.

Jag läser en bok av filosofen Jonna Bornemark om det icke mätbara, att vi i vår tid är så fokuserade på snabba resultat, effektivitet och tillväxt. Och livet ramas in av rankinglistor, betyg, omdömen, pulsmätare och stegräknare och kvalitetsindex. Siffror, diagram och staplar verkar mer pålitliga än det subjektiva och känslomässiga.

Men hur mäter man eller värderar man en stor känslomässig upplevelse? Hur mäter man kärlek?

Vad betyder framgång och bekräftelse om man betalat med svek av sin familj och vänner?

Hur värderar man den tillväxt och ekonomiska vinning man åstadkommit när jorden till slut är så utarmad och exploaterad att den inte längre är brukbar eller kanske ens beboelig för oss människor?

Det finns en artist jag ofta lyssnar på när jag känner mig nere.

Jag kan inte sätta ord på upplevelsen, kraften och energin jag får av musiken. Det mest betydelsefulla är ofta det vi inte kan sätta ord på, inte förklara. Och det är ju det som konsten ofta handlar om; det som inte kan mätas, ibland inte ens begripas.

Jag stannade bilen en stund på väg hem från Sunne när jag såg månen försvinna ner över bergen, satt kvar några minuter med rutan nedvevad. En känsla av totalt lugn och stillhet och en obeskrivlig skönhet; bilden av fullmån som försvinner i ljusskenet ner över berget. Några fåglar som lyfter i dimman. Hur skulle den upplevelsen kunna mätas?

Och hur skulle jorden värdera oss människor rent objektivt? Skulle den sakna oss om vi en dag är borta? Troligen skulle den inte se oss som annat än en parasit den måste göra sig av med eftersom vi behandlar den så illa. Samtidigt kan vi fortfarande njuta av dess skönhet, än så länge...

Sara Broos
sara.broos@nwt.se

